

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 8 sierpnia 2023 r.

KN-IV.431.7.2023.7

Pan
Piotr Urbański
Prezes Zarządu
Fundacji Aktywni Bez Barrier
ul. Podchorążych 33
60-143 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne.

Zakres kontroli <i>(w tym: podstawa prawna, okres objęty kontrolą)</i>	Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie ¹ . Przedmiot kontroli obejmował prawidłowość wywiązywania się przez organizacje pożytku publicznego z obowiązków i wymogów wynikających z ustawy w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 7 czerwca 2023 r.
Nazwa jednostki kontrolowanej	Fundacja Aktywni Bez Barrier, ul. Podchorążych 33, 60-143 Poznań, zwana dalej „Fundacją”.
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tomasz Kmiecik – starszy specjalista z Wydziału Kontroli Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, kierownik zespołu kontrolnego – upoważnienie Wojewody Wielkopolskiego nr KN-II.0030.74.2023.1 z 11 maja 2023 r., 2. Rafał Dobrowolski – starszy specjalista z Wydziału Kontroli Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, upoważnienie Wojewody Wielkopolskiego nr KN-II.0030.74.2023.1 z 11 maja 2023 r. 3. Gabriela Ott-Kozłowska – starszy specjalista z Wydziału Kontroli Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, upoważnienie Wojewody Wielkopolskiego nr KN-II.0030.74.2023.1 z 11 maja 2023 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	Kontrolę przeprowadzono w dniach od 16 maja do 7 czerwca 2023 r.
Kierownictwo jednostki kontrolowanej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Piotr Urbański – Prezes Zarządu Fundacji. 2. Łukasz Irla – Członek Zarządu Fundacji. Zgodnie z odpisem z Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) ² , organem uprawnionym do reprezentacji Fundacji był Zarząd Fundacji. Do składania oświadczeń woli zarówno w sprawach majątkowych jak i niemajątkowych w imieniu Fundacji był uprawniony, w przypadku zarządu jednoosobowego –

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 571, zwana dalej: „ustawą”.

² Stan na 16 maja 2023 r.

Prezes Zarządu, w przypadku zarządu wieloosobowego – każdy z członków zarządu samodzielnie.

(akta kontroli: str. 6-13)

II. Ocena kontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Wojewoda Wielkopolski ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień, wywiązywanie się przez Fundację z obowiązków i wymogów wynikających z ustawy.

Ocenę uzasadnia:

- prowadzenie działalności odpłatnej pożytku publicznego, zgodnie z wymogami ustawy,
- wyodrębnienie w ewidencji księgowej odpłatnej działalności pożytku publicznego, zgodnie z wymogami ustawy,
- spełnienie wymagań w zakresie posiadania statusu organizacji pożytku publicznego, zgodnie z wymogami ustawy,
- podanie do publicznej wiadomości sprawozdań merytorycznych ze swojej działalności oraz sprawozdań finansowych, zgodnie z wymogami ustawy,
- terminowe zamieszczenie na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu Wolności-Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego zatwierdzonych sprawozdań finansowych i sprawozdań merytorycznych ze swojej działalności, zgodnie z wymogami ustawy,
- wydatkowanie środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na prowadzenie działalności pożytku publicznego, zgodnie z wymogami ustawy,
- wyodrębnienie w ewidencji księgowej otrzymanych oraz wykorzystanych środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, zgodnie z wymogami ustawy,
- niewzywanie do przekazywania oraz nieprzekazywanie środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz organizacji pożytku publicznego, które nie zostały uwzględnione w wykazie organizacji mających status organizacji pożytku publicznego na które podatnik podatku dochodowego od osób fizycznych może przekazać 1% podatku, zgodnie z wymogami ustawy,
- korzystanie ze świadczeń wolontariuszy wykonywanych na rzecz organizacji pozarządowych, zgodnie z wymogami ustawy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego.

Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego zlecił Wojewodzie Wielkopolskiemu przeprowadzenie kontroli w Fundacji w zakresie prawidłowości wywiązywania się przez Fundację, posiadającej status organizacji pożytku publicznego, z obowiązków i wymogów

wynikających z przepisów ustawy³.

(akta kontroli: str. 1-2)

Ustalono, że w kontrolowanym okresie Fundacja prowadziła nieodpłatną działalność pożytku publicznego oraz odpłatną działalność pożytku publicznego, polegająca na organizacji zawodów, obozów i innych form aktywizacji sportowej osób z niepełnosprawnościami, których zakres działalności został określony w Statucie Fundacji. Ponadto ustalono, że Fundacja nie była wpisana do rejestru przedsiębiorców.

(akta kontroli: str. 6-25, 33-40, 102-131)

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy, działalność odpłatna pożytku publicznego stanowi działalność gospodarczą, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców⁴, jeżeli:

- a) pobierana przez organizację odpłatność jest wyższa od tej, jaka wynika z kosztów tej działalności,
- b) przeciętne miesięczne wynagrodzenie osoby fizycznej z tytułu zatrudnienia przy działalności odpłatnej, za okres ostatniego roku obrotowego, a w przypadku zatrudnienia trwającego krócej niż rok obrotowy – za okres tego zatrudnienia, przekracza 3-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni.

Ustalono, że w roku obrotowym 2021 koszty z tytułu prowadzenia działalności odpłatnej pożytku publicznego⁵ były wyższe niż przychody osiągnięte z tego tytułu⁶ oraz, że przeciętne miesięczne wynagrodzenie każdej z osób zatrudnionych przy jej wykonywaniu nie przekroczyło 3-krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2020⁷. Stwierdzono, że prowadzona przez Fundację działalność odpłatna pożytku publicznego nie stanowiła działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy – Prawo przedsiębiorców.

(akta kontroli: str. 102-131, 150-191, 226-231)

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy, prowadzenie przez organizację pozarządową odpłatnej działalności pożytku publicznego wymaga rachunkowego wyodrębnienia tej formy działalności w stopniu umożliwiającym określenie przychodów, kosztów i wyniku, z zastrzeżeniem przepisów ustawy o rachunkowości. Ustalono, że wyodrębniono rachunkowo formę działalności odpłatnej pożytku publicznego poprzez określenie przychodów, kosztów i wyniku na kontach księgowych:

- 501 – Koszty realizacji zadań statutowych odpłatnych, w ramach którego wyodrębniono konta analityczne z uwagi na rodzaj ponoszonych kosztów.
- 701 – Przychody z działalności statutowej.

(akta kontroli: str. 69-74)

---

³ Pismo nr DOB.NK.161.6.2023

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 221 ze zm., zwana dalej „ustawą - Prawo przedsiębiorców”.

⁵ Wyniosły 396.921,79 zł (w tym 83.895,45 zł stanowiły wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę).

⁶ Wyniosły 227.210,00 zł.

⁷ Tj. kwoty 16.234,35 zł.

Ustawa w art. 20 ust. 1 określa wymogi, które należy łącznie spełnić w przypadku posiadania statusu organizacji pożytku publicznego. Stwierdzono, że Fundacja spełniała te wymagania, tj.:

- prowadziła działalność pożytku publicznego przede wszystkim na rzecz osób z niepełnosprawnościami, a swoimi działaniami dążyła do przełamywania barier, aktywizacji i walki z wykluczeniem społecznym osób z niepełnosprawnością,
- nie prowadziła działalności gospodarczej,
- przeznacziała zgodnie ze Statutem Fundacji nadwyżkę przychodów nad kosztami na działalność pożytku publicznego,
- posiadała statutowy kolegialny organ kontroli (Radę Fundacji), odrębny od organu zarządzającego i niepodlegający mu w zakresie wykonywania kontroli wewnętrznej lub nadzoru,
- członkowie jej organu zarządzającego nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe,
- Statut Fundacji zawierał zapisy w zakresie udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań majątkiem Fundacji, dysponowania tym majątkiem, zakupu towarów lub usług od określonych podmiotów.

(akta kontroli: str. 6-25, 33-40, 84-90, 101)

Zgodnie z art. 23 ust. 1 i 2 ustawy organizacja pożytku publicznego sporządza odpowiednio sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności i sprawozdanie finansowe, które zgodnie art. 23 ust. 2a podaje do publicznej wiadomości, w tym poprzez zamieszczenie na swojej stronie internetowej. Ponadto zgodnie z art. 23 ust. 6 organizacja pożytku publicznego zamieszcza w terminie określonym przepisami prawa zatwierdzone sprawozdanie finansowe i sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego⁸ w Biuletynie Informacji Publicznej. Stwierdzono, że Fundacja sporządziła za rok 2020 oraz 2021 sprawozdania merytoryczne ze swojej działalności i sprawozdania finansowe, które zamieściła na swojej stronie internetowej⁹. Ponadto zamieściła w terminie zatwierdzone sprawozdania finansowe i sprawozdania merytoryczne ze swojej działalności, o których mowa powyżej, na ww. stronie podmiotowej Narodowego Instytutu Wolności.

(akta kontroli: str. 14-25-31, 91, 99-100)

Art. 27 ust. 1 ustawy stanowi, że podatnik podatku dochodowego od osób fizycznych może, na zasadach i w trybie określonym w przepisach odrębnych, przekazać 1% podatku obliczonego zgodnie z odrębnymi przepisami na rzecz wybranej przez siebie organizacji pożytku publicznego. Stwierdzono, że na dzień 1 stycznia 2021 r. Fundacja nie posiadała środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. Fundacja otrzymała z tytułu 1% podatku dochodowego

---

⁸ Zwane dalej „Narodowym Instytutem Wolności”.

⁹ <http://aktywnibezbarier.org/sprawozdania/>

od osób fizycznych środki finansowe w wysokości 24.994,10 zł.

(akta kontroli: str. 14-25, 130, 132-139)

Zgodnie z art. 27 ust. 2c ustawy, organizacja pożytku publicznego wyodrębniła w ewidencji księgowej otrzymane środki z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. Ustalono, że Fundacja wyodrębniła w ewidencji księgowej otrzymane w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. środki finansowe z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, stosując konto księgowe 762-3 Inne przychody operacyjne.

(akta kontroli: str. 130)

Zgodnie z art. 27 ust. 2 ustawy, otrzymane przez organizację pożytku publicznego środki finansowe pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych mogą być wykorzystane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego. Ustalono, że w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. Fundacja wydatkowała środki finansowe w kwocie 18.958,50 zł, na prowadzenie działalności pożytku publicznego, na następujące cele:

- zakup sprzętu narciarskiego dla osób z niepełnosprawnościami,
- zakup namiotu reklamowego,
- darowizna na cele statutowe parafii rzymskokatolickiej.

(akta kontroli: str. 131-144)

Art. 27 ust. 2c ustawy stanowi, że organizacja pożytku publicznego wyodrębniła w ewidencji księgowej wykorzystane środki z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. Ustalono, że Fundacja wyodrębniła w ewidencji księgowej wykorzystane w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. środki finansowe z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, stosując konto księgowe 503 – Koszty realizacji zadań finansowanych z 1%.

(akta kontroli: str. 131)

Zgodnie z art. 27aa ust. 1 ustawy, organizacja pożytku publicznego, która została uwzględniona, w prowadzonym przez Dyrektora Narodowego Instytutu Wolności, wykazie organizacji mających status organizacji pożytku publicznego, na które podatnik podatku dochodowego od osób fizycznych może przekazać 1% podatku z zeznań podatkowych, nie może wzywać do przekazania lub przekazywać środków finansowych pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz organizacji pożytku publicznego, które nie zostały uwzględnione w tym wykazie. Ustalono, że Fundacja nie przekazywała środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz organizacji pożytku publicznego, które nie zostały uwzględnione w wykazie, o którym mowa powyżej.

(akta kontroli: str. 147-149, 233)

Ustalono, że Fundacja nie prowadziła w 2021 r. promocji polegającej na publicznym zachęcaniu do przekazania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, sfinansowanej ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego osób fizycznych.

(akta kontroli: str. 147-149)

Zgodnie z art. 42 organizacje pożytku publicznego mogą korzystać ze świadczeń wolontariuszy. Ustalono, że Fundacja w 2021 r. korzystała ze świadczeń 44 wolontariuszy,

w tym Prezesa Zarządu Fundacji. Wolontariusze wykonywali świadczenia przez okres do 30 dni. Stwierdzono, że zakres świadczeń wolontariuszy nie wymagał posiadania specjalistycznych kwalifikacji i spełniania odpowiednich wymagań, co do rodzaju i zakresu wykonywanych świadczeń, co było zgodne z art. 43 ustawy.

(akta kontroli: str. 147-149, 188-191)

Art. 44 ust. 4 ustawy stanowi, że jeżeli świadczenie wolontariusza wykonywane jest przez okres dłuższy niż 30 dni, porozumienie z wolontariuszem powinno być sporządzone na piśmie. Ustalono, że Fundacja zawarła z wolontariuszami pisemne porozumienia. Ponadto stwierdzono, że porozumienia, o których mowa powyżej, nie zawierały postanowień dotyczących wydelegowania wolontariuszy poza granice Rzeczypospolitej Polskiej

(akta kontroli: str. 147-149, 188-191)

W art. 45 ustawy wskazano, że korzystający (Fundacja) ma obowiązek informowania wolontariusza o ryzyku dla zdrowia i bezpieczeństwa związanym z wykonywanymi świadczeniami oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami, zapewnienia wolontariuszowi bezpiecznych i higienicznych warunków wykonywania przez niego świadczeń, w tym – w zależności od rodzaju świadczeń i zagrożeń związanych z ich wykonywaniem, odpowiednie środki ochrony indywidualnej oraz pokrywania kosztów podróży służbowych i diet. Ustalono, że zawarte z wolontariuszami porozumienia zawierały postanowienia obligujące Fundację do zapewnienia i poinformowania o zasadach bezpiecznego i higienicznego wykonywania świadczeń.

(akta kontroli: str. 147-149, 192-193)

Zgodnie z art. 46 ust. 3 ustawy, wolontariuszowi, który wykonuje świadczenia przez okres nie dłuższy niż 30 dni, korzystający (Fundacja) zobowiązany jest zapewnić ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków. Ustalono, że Fundacja posiadała polisy od następstw nieszczęśliwych wypadków.

(akta kontroli: str. 147-149)

Zgodnie z art. 46 ust. 6 ustawy, korzystający (Fundacja) może zapewnić wolontariuszowi ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej, w zakresie wykonywanych świadczeń. Ustalono, że Fundacja posiadała polisę ubezpieczeniową od odpowiedzialności cywilnej.

(akta kontroli: str. 147-149)

Na podstawie art. 47 ustawy, korzystający (Fundacja) ma obowiązek poinformować wolontariusza o przysługujących mu prawach i ciężących obowiązkach oraz zapewnić dostępność tych informacji. Pełnomocnik Fundacji wskazał, że Fundacja wywiązywała się z tego obowiązku w trakcie przeprowadzania szkoleń oraz przed podpisaniem porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontariackich.

(akta kontroli: str. 147-149)

IV. Stwierdzone uchybienia.

Fundacja w sprawozdaniu merytorycznym ze swojej działalności za rok 2021 wykazała nierzetelne informacje w zakresie:

- w części III. Przychody i koszty organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym, w pkt 3. Informacje o kosztach poniesionych z 1% podatku

dochodowego od osób fizycznych w okresie sprawozdawczym, w pkt 3.3. „Działania, w ramach których poniesiono koszty ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w okresie sprawozdawczym oraz szacunkowe kwoty przeznaczone na te działania”, wykazano działanie „organizacja zawodów” za kwotę 1.629,00 zł, podczas gdy faktycznie ww. działanie nie zostało sfinansowane ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

Pełnomocnik Fundacji w złożonych wyjaśnieniach wskazał, że wynikało to z omyłki pisarskiej, gdyż jednocześnie o taką samą kwotę zaniżono następną pozycję dotyczącą zakupu sprzętu dla osób z niepełnosprawnościami.

(akta kontroli: str. 200-208)

- w części V. Personel organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym, w pkt 3. Wolontariat w okresie sprawozdawczym, w pkt 3.2. Liczba wolontariuszy wykonujących świadczenie na rzecz organizacji przez okres krótszy niż 30 dni, w tym lit. a) m.in. członkowie organu zarządzającego wykazano 0 osób, lit. b) inne osoby wykazano 34 osoby, podczas gdy faktyczna liczba wolontariuszy wynosi 44 osoby, w tym Prezes Fundacji.

Pełnomocnik Fundacji w złożonych wyjaśnieniach wskazał, że wynikało to z faktu, iż w okresie sporządzania sprawozdania Fundacja poddawana była kontroli biegłego rewidenta w ramach realizowanych przez Fundację projektów i część dokumentów znajdowała się w opracowaniu na potrzeby audytu, co wprowadziło w błąd osoby je sporządzające. Pełnomocnik wskazał również, że odpowiednie procedury dotyczące obiegu dokumentów oraz ich odpowiedniego zabezpieczenia zostały już wdrożone, aby zapobiec podobnym sytuacjom w przyszłości.

(akta kontroli: str. 200-208)

- w pkt VI. Wynagrodzenia w okresie sprawozdawczym, w pkt 2. Łączna kwota wynagrodzeń wypłaconych przez organizację pracownikom oraz osobom świadczącym usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej, w związku z prowadzoną działalnością pożytku publicznego, w tym lit. a) w związku z prowadzoną działalnością odpłatną pożytku publicznego, wykazano kwotę 265.191,24 zł, podczas gdy ustalono, że faktyczna kwota wynagrodzeń wynosi 83.895,45 zł.

Pełnomocnik Fundacji w złożonych wyjaśnieniach wskazał, że błędnie podano jako sumę wszystkich wynagrodzeń wypłaconych przez Fundację w okresie sprawozdawczym.

(akta kontroli: str. 212-225)

- w części III. Przychody i koszty organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym, w pkt 4. Informacje o poniesionych kosztach w okresie sprawozdawczym, w pkt 4.1 Koszty organizacji w okresie sprawozdawczym ogółem, lit. b) koszty z tytułu prowadzenia odpłatnej działalności pożytku publicznego, koszty ogółem, wykazano kwotę 389.395,75 zł, podczas gdy ustalono, że kwota ta wynosi 384.537,79 zł.

Pełnomocnik Fundacji w złożonych wyjaśnieniach wskazał, że błąd wynikał między innymi z niewłaściwego zadekretowania części kosztów. Dotyczył zarówno kosztów związanych z działalnością odpłatną, jak i nieodpłatną i pojawił się już na etapie tworzenia rachunku

zysków i strat, a następnie został powielony w sprawozdaniu merytorycznym. Pełnomocnik Fundacji wskazał również, że wdrożone zostały już procedury uniemożliwiające popełnienie podobnej pomyłki w latach następnych.

(akta kontroli: str. 212-225)

- w pkt III. Przychody i koszty organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym, w pkt 5. Wynik działalności odpłatnej i nieodpłatnej pożytku publicznego lub działalności gospodarczej organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym, w pkt 5.2. Wynik działalności odpłatnej pożytku publicznego, kwoty -162.185,75 zł, podczas gdy ustalono, że kwota ta wynosi -157.327,79 zł.

Pełnomocnik Fundacji w złożonych wyjaśnieniach wskazał, że podany błędny wynik działalności odpłatnej pożytku publicznego jest efektem wcześniej wskazanych uchybień.

(akta kontroli: str. 212-225)

V. Zalecenia i wnioski.

Biorąc pod uwagę ustalenia zawarte w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym, wnoszę o rzetelne sporządzanie sprawozdań merytorycznych z działalności Fundacji.

VI. Pozostałe informacje.

Informację o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynie ich niepodjęcia, należy przekazać w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w trzech egzemplarzach: jeden dla kierownika kontrolowanej jednostki, drugi dla Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego, trzeci do akt kontroli.

Wojewoda Wielkopolski

Michał Zieliński